

V Dobrej Nive sa dobrým ľuďom dobre žije

Čistota mesta je obrazom ducha a mysle ľudí, ktorí v ňom žijú... Myšlienku, ktorou sa riadili už starí Gréci, si vzali za svoju obyvatelia Dobrej Nivy, dediny z údolia rieky Neresnice. V Dobrej Nive sa história snúbi s prítomnosťou. Na uliciach, ktoré si po celé stáročia zachovali pôvodný pôdorys a charakter, stretávate srdečných a usmiateych ľudí. Žeby preto Dobrá Niva bola „dobrou“, že sa v nej dobrým ľuďom dobre žije...?

Prvý novembrový štvrtok bola v Dobrej Nive veľká sláva! Starostka obce Marta Sýkorová prevzala z rúk podpredsedu vlády Dušana Čaploviča ocenenie Dedina roka 2009. Samozrejme, spolu s ňou sa z ocenenia tešili všetci Dobronivčania (Dobrá Niva má 1 848 obyvateľov). Veď práve vďaka nim je obec taká, aká je. Dobrá! Takže, podme sa bližšie zoznámiť s Dedinou roka 2009 Dobrou Nivou.

Obyvatelia obce aktívne udržiavajú tradície

Dobrá Niva

sa nachádza v Banskobystrickom kraji, v okrese Zvolen, v južnej časti Pliešovskej kotliny a ako sme už spomenuli, v údolí rieky Neresnica. Chotár obce je takmer zo všetkých strán obklopený horami, na západe a severozápade do neho zasahuje Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy, na východe a severovýchode pohorie Javorie. V katastri obce sa nachádza chránený areál Gavurky, zaradený do sústavy NATURA 2000 ako územie európskeho významu. Prvá písomná zmienka o Dobrej Nive (Dobruna) sa zachovala v listine kráľa Štefana V. z roku 1270. V nej potvrdzuje výsady mestečka, ktoré mu udelil na základe už dávno užívaných práv v roku 1254 kráľ Belo IV. Hrad Dobrá Niva vznikol asi v 2. polovici 13. storočia, v listinách sa však spomína až v roku 1305 (dnes patrí do katastra obce Podzámčok). Obyvatelia Dobrej Nivy sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom, chovom oviec a hovädzieho dobytku,

Titul Dedina roka 2009 získala obec Dobrá Niva (okres Zvolen). Toto ocenenie prevzala z rúk podpredsedu vlády Dušana Čaploviča starostka obce Marta Sýkorová

pálením dreveného uhlia a furmančením, vo veľkom sa venovali remeslám. Dobrá Niva si aj v ťažkých rokoch, vďaka národne uvedomelým kňazom a učiteľom, zachovala svoju národnú identitu, lásku k ľudovým tradíciám a rodnej reči.

V obci je veľa zachovalých a funkčných ľudových obydlí a stavieb. Celé ulice majú pôvodný pôdorys a charakter. Zo stavebných pamiatok sa zachoval pôvodne románsky katolícky kostol. Sú v ňom tri barokové oltáre z roku 1726, kamenná kresťateľnica zo 14. storočia a obraz sv. Michala z roku 1732 od maliara J. A. Schmidta. Barokový evanjelický kostol postavili v roku 1785. Súlad medzi starou a novou architektúrou je v obci evidentný.

Hlboké korene obce s bohatou históriou, znášanlivosť, partnerstvo a spolupráca sú tým, na čom obec stavia. Obyvatelia obce sú hrdí na svoj pôvod a v tomto duchu vedú aj ďalšiu generáciu. Prioritnou investíciou je moderná, kvalitná výchova budúcej generácie s dôrazom na spolupatričnosť k obci a ochranu životného prostredia.

Toto všetko,

ale aj veľa iných zaujímavostí sa počas slávnostného odovzdávania ocenení Dedina roka 2009 dozvedeli účastníci a hostia tohto podujatia z úst moderátora, herca Juraja Sarvaša, ktorý takmer každý svoj vstup obohatil veršami, ako ušitými na to, o čom práve hovoril, za čo si zakaždým vyslúžil potlesk. Ten si, samozrejme, z pódia odnášali aj nositelia a udržiavatelia ľudových tradícií v obci, folklórna skupina Dobruna, ale aj žiaci miestnej školy.

Dobronivčanom ocenenie Dedina roka 2009 odovzdal a srdečne im k nemu zablagožel podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič. Zdôraznil, že Dedina roka je veľmi prospešná súťaž a podporovať by ju malo nielen

Ministerstvo životného prostredia SR, ale aj ďalšie ministerstvá. Tiež uviedol, že pre rozvoj obcí je dôležité aj čerpanie financií z eurofondov. Medzi mnohými ďalšími rečníkmi, ktorí nielen Dobrej Nive, ale všetkým obciam oceneným v súťaži, venovali slová pochvaly a uznania, bol aj generálny riaditeľ SAŽP Stanislav Štofko, predseda Združenia miest a obcí Slovenska Michal Sýkora, predseda Spolku pre obnovu dediny František Ďurčenka, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš, námestník ministra pre miestny rozvoj ČR Jiří Vačkář, predseda Spolku pro obnovu venkova Eduard Kavala, predsedníčka Vidieckeho parlamentu na Slovensku Mária Behanovská a podpredseda Matice slovenskej Igor Kovačovič. No a v neposlednom rade aj starosta Liptovskej Tepličky Jozef Mezovský, ktorý odovzdal štafetu Dediny roka starostke Dobrej Nivy. Po oficiálnej časti slávnostného odovzdávania ocenení, pričom atmosféra v sále viac ako oficiálna, bola priateľská,

Poetický pohľad na Dobrú Nivu

srdečná a bezprostredná, sa domáci hostitelia zaskveli hosťinou. Stoly sa prehýbali všakovakými dobrotami. Nechýbala veľká torta, ani opekance s makom evokujúce blížiacie sa vianočné sviatky, na ktoré sa čakalo v rade!

Treba povedať,

že Dobrá Niva sa prejavila tak, ako sa na dedinu roka patrí. „Dedina sa musí prejavovať ako dobrý hospodár, partner i hosťiteľ. A ak je dedina ešte aj ako „malovaná, klenotnica a pospolitosť“, má šancu na najvyššie ocenenia,“ hovorí manažérka súťaže Dedina roka Anna Kršáková. „V súťaži sa cení originalita prístupov, participácia obyvateľov na obnove, fantázia a odvaha, nápady a existencia vízií, dôraz na zachovanie typických črt a identitu prostredia.“

Tento ročník súťaže Dedina roka bol piaty, čiže také malé jubileum (súťaží sa koná každé dva roky), pri akom sa zvykne sumarizovať. „Môžeme spokojne konštatovať, že v rovnakých kultúrnych, ekonomických a spoločenských podmienkach u nás existuje veľa obcí, ktoré môžu byť príkladom a vzorom,“ povedala Anna Kršáková.

Do súťaže Dedina roka 2009

sa zapojilo 12 slovenských obcí. Hodnotiaca komisia bola zložená zo starostov víťazných obcí z minulých ročníkov súťaže a zo zástupcov partnerských organizácií, ktorými sú Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia, Spolok pre obnovu dediny, Združenie miest a obcí Slovenska, Environmentálny fond, Agentúra pre rozvoj vidieka, Slovenská agentúra pre cestovný ruch, Vidiecky Parlament na Slovensku, Národné osvetové centrum,

Fotografia do pamätníka: predchádzajúci držiteľia tohto ocenenia s tohtoročnými, spolu so zástupcom organizátora tejto súťaže

Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu, DEXIA banka Slovensko a zástupcovia samosprávnych krajov. Komisia skonštatovala mimoriadne vysokú a vyrovnanú úroveň prihlásených obcí. Sú to obce, ktoré sa rozvíjajú aj po ekonomickej stránke, snažia sa efektívne hospodáriť a spolupracovať s miestnymi podnikateľmi. Na živote a dianí v obci sa aktívne zúčastňuje miestne školstvo, ktoré úspešne rozvíja a podporuje hlavne regionálnu a environmentálnu výchovu. Jednou z priorit je sociálna oblasť, vyniká udržiavanie ľudových tradícií, výrazne dominuje aktívna účasť občanov na živote obce a potešiteľná je skutočnosť, že obce sa intenzívnejšie venujú starostlivosti o ich celkový vzhľad.

Ďalšie ocenenia

získali obce Preňčov (2. miesto), Mošovce (3. miesto)

a Pruské – mimoriadna cena za výnimočnú, dlhodobú systémovú spoluprácu so všetkými obyvateľmi na tvorbe a rozvíjaní moderného ducha dediny. V kategórii Dedina ako hospodár bola ocenená Trenčianska Turná, titulom Dedina ako klenotnica sa môže hrdiť Malá Trňa, kým Slovenská Ľupča získala ocenenie Dedina ako pospolitosť a Malé Dvorníky ocenenie Dedina ako partner. Cenu Za starostlivosť o zeleň a životné prostredie si prevzali obce Hontianske Moravce a Korytárky. Internetové divácke hlasovanie vyhrala Okoličná na Ostrove, ktorá dostala aj uznanie Za vytváranie podmienok pre všestranné športové aktivity. Zvláštnu cenu Slovenskej agentúry pre cestovný ruch získali Mošovce. Hodnotiaca komisia ocenila uznaním aj Slovenský Grob, a to za udržiavanie tradičnej gastronómie.

Cieľom súťaže Dedina roka je prezentovať úspechy, krásu a jedinečnosť slovenského vidieka a prispieť k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti a prestíže, ako aj k zvyšovaniu povedomia občianskej spoločnosti o hodnote krajiny na trhu jedinečnosti, originality a národnej hrdosti. Vyhlásovateľmi súťaže sú Slovenská agentúra životného prostredia pod záštitou Ministerstva životného prostredia SR a v spolupráci so Spolkom pre obnovu dediny a Združením miest a obcí Slovenska. Víťazná obec okrem titulu Dedina roka získava právo reprezentovať Slovenskú republiku v európskej súťaži o Európsku cenu obnovy dediny, ktorú od roku 1990 vyhlasuje Európske pracovné spoločenstvo pre rozvoj vidieka a obnovu dediny so sídlom vo Viedni (ARGE).

Anna Gudzová
Foto: archív SAŽP

Cesta Liptovskej Tepličky (a aj Dobrej Nivy) do Európy

Dobrá Niva ako tohtoročný víťaz súťaže Dedina roka získala právo reprezentovať Slovenskú republiku v roku 2010 v súťaži o tzv. Európsku cenu obnovy dediny. Túto súťaž s dvojročnou pravidelnosťou organizuje Európske pracovné spoločenstvo so sídlom vo Viedni (ďalej ARGE). V júni tohto roku bola vyhlásená už po 11. krát, a to pod mottom „Nová energia pre silné spolunažívanie“. Slovenská republika ako člen tohto medzinárodného pracovného spoločenstva v roku 2002 prvýkrát vyslala svojho reprezentanta – víťaza národnej súťaže Dedina roka. Bola to obec Soblahov z okresu Trenčín, v roku 2004 to bola obec Hrušov z okresu Veľký Krtíš ako víťaz súťaže Dedina roka 2003, v roku 2006 obec Vlachovo z okresu Rožňava ako Dedina roka 2005 a v roku 2008 obec Liptovská Teplička z okresu Poprad ako Dedina roka 2007. Keď bol v marci v roku 2007 na konferencii Cesta slovenskej dediny do Európy vyhlásený 4. ročník súťaže Dedina roka, nikto netušil, že jej budúci víťaz – obec Liptovská Teplička, naplní motto konferencie Cesta slovenskej dediny do Európy do posledného písmenka.

Obec Liptovská Teplička mala možnosť reprezentovať Slovensko v roku 2008 v jubilejnom 10. ročníku súťaže o Európsku cenu obnovy dediny, ktorý sa niesol v znamení motto „Budúcnosť cestou spoločenských inovácií“ a chcel upriamiť pozornosť na tie dediny a vidiecke komunity v Európe, ktoré realizujú mnohonásobné zmeny

v hospodárskom, sociálnom a kultúrno-spoločenskom živote obce cez rôznorodé a výkonné projekty zapájajúce všetky skupiny obyvateľstva a zohľadňujúce ľudské

práva. Súťaže sa zúčastnilo celkom 29 obcí z rovnakého počtu európskych krajín a regiónov. Slovenská republika

Pokračovanie na s. 15

Radosť a hrdosť v očiach všetkých zástupcov obce Liptovská Teplička (foto: I. Cimermanová)